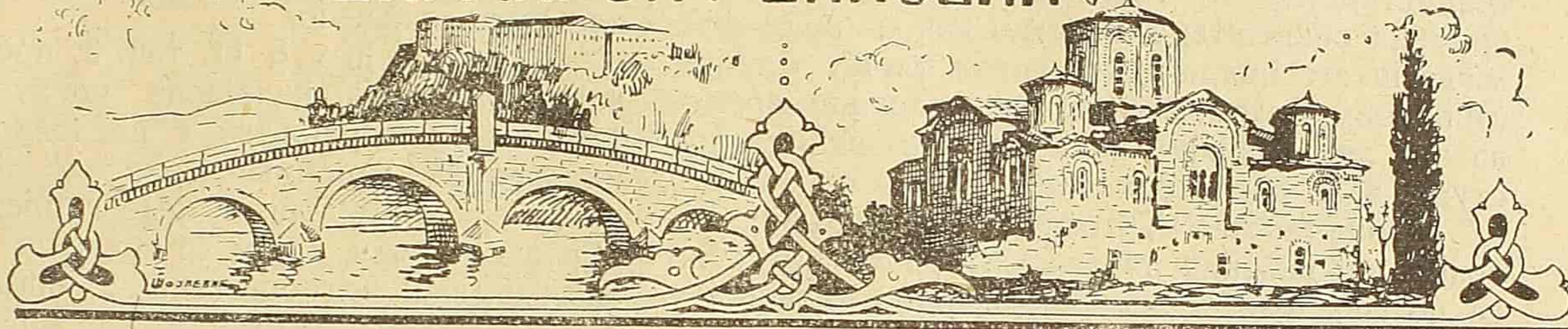
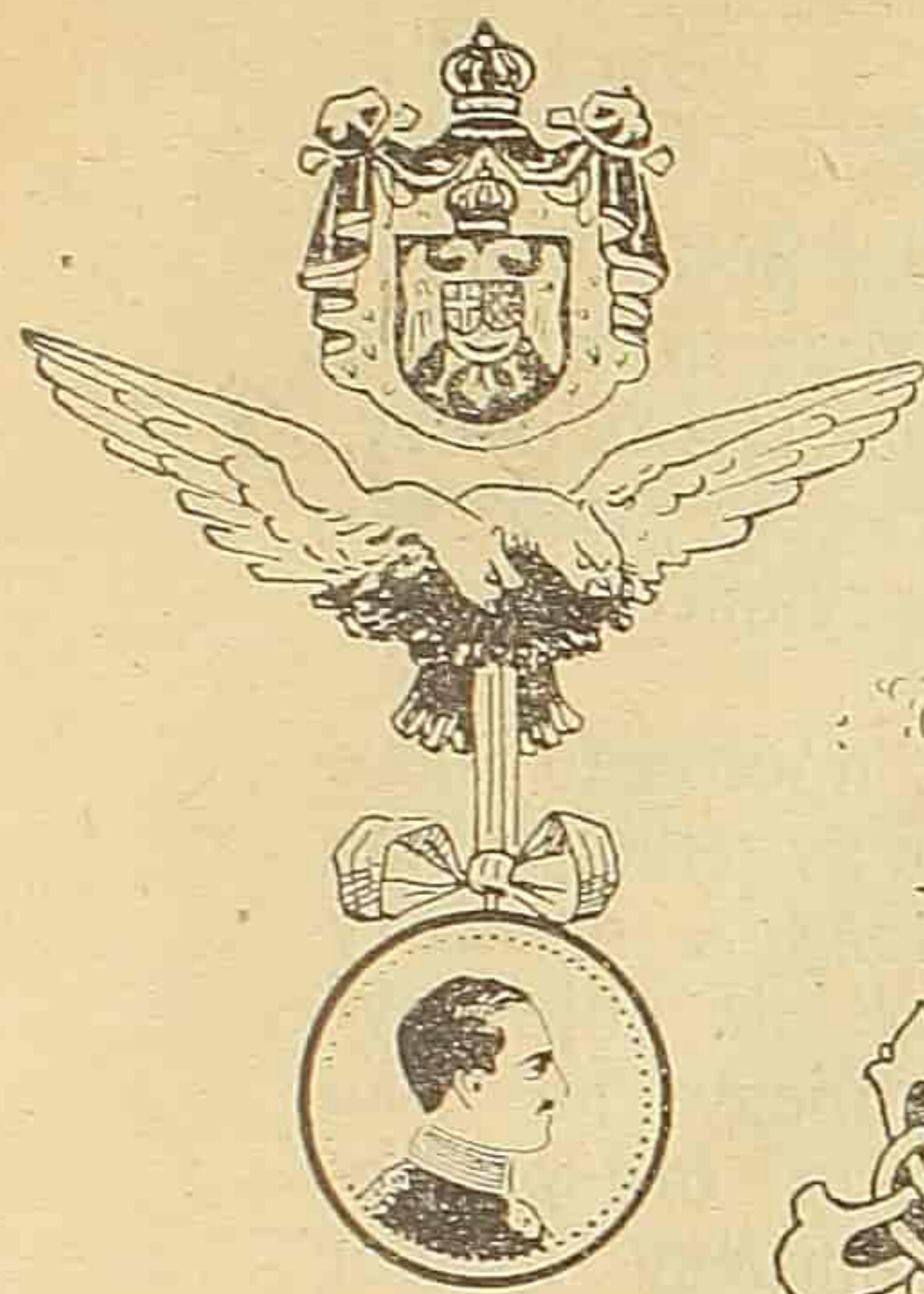

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ

ВАРДАРСКЕ БАНОВИНЕ

5. ЈУЛА 1930. ГОД.
СУБОТА

БРОЈ 2 ДИНАРА

ГОДИНА I. Број 14
СКОПЈЕ

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ излазе један пут недељно. Годишња претплата је 80, а за иностранство 140 динара. Огласи се примају по утврђеној тарифи. Рукописи, огласи и претплата се шаљу на адресу Банске Управе за Уредништво Службеног Листа.

Министарство трговине и индустрије
Управа за заштиту индустријске
својине

Пр.Бр. 933

Београд, 6. јула 1930 год.

По ступању на снагу закона о сузбијању нелојалне утакуице од 4-IV. 1930 Сл. Нов. бр. 83-XXXII т. ј. 11. маја о. г. дошли су од разних страна, нарочито од стране произвођача Чоколаде упити у погледу тумачења §. 32 о премијским пословима. Како је наша домаћа индустрија, неупућена о строгим мерама у погледу ових послови, тек у последње време уложила много капитала за набавку награда, које се заједно са робом додељују потрошачима, а што је било по тврђењу произвођача једино средство, за успешну конкуренцију са производима страног порекла, и како нарочито премије, које су зависиле од срећног случаја, да је купљена роба садржавала неку наказницу или бон, претстављају велику вредност, која по прописима закона не може даље да се даје потрошачу и тако од произвођача већ извршене продаје у многим случајевима на штету њихову да воде до опозивања купопродаје, Министар трговине и индустрије у споразуму са Министром унутрашњих послова, с обзиром на правило, да закони обично немају ретроактивно дејство, свима властима опште управе, које су у смислу § 34 поменутог закона надлежне, да поступају против иступа учињених према § 32. даје следеће:

У П У Т С Т В О

У свима случајевима у којима је била роба са премијама продата посреднику у трговини пре ступања на снагу закона о сузбијању нелојалне утакмице т. ј. пре 11 маја 1930 године ова роба са премијама може се растурило односно потрошачима

продавати најдаље још за време од 6 месеци после ступања на снагу овог закона.

Али закон ће се одмах примењивати на продају робе с премијама, ако је иста наручена после 11 маја ове године.

По истеку шест месеци од дана ступања на снагу закона о нелојалној конкуренцији, дакле после 11 новембра 1930 године забрањено је и пада под удар закона свака продаја робе са премијама, макар била продата и достављена посреднику у трговини и пре 11 маја ове године,

Београд, 6. јуна 1930 год.

Министар трговине и индустрије
Јурај Деметровић, с. р.

Саопштење Министарства трговине и индустрије поводом ступања на снагу закона о сузбијању нелојалне утакмице

Закон о сузбијању нелојалне утакмице, чије је доношење толико очекивано и са задовољством поздрављено од целокупног нашег привредног света, публикован је у Сл. Новинама од 11 априла о. г. а ступио је на снагу 11 маја ове године.

Створен ради сузбијања аката, који се у трговини и индустрији сматрају као противни добрим обичајима и стварања услова за развиће лојалне трговине и привредног пословања у опште, он је природно, појединим својим одредбама знатно дотакао интересе оних предузећа, која су се бавила таквим начином рада и пословања у утакмици, који се сада сматрају као недопуштени и падају под удар закона. Нарочито се у овом погледу истичу случајеви употребе знакова и описа робе на страном језику (§ 6 Закона), употребе обележја туђег

предузећа дозволом власника истог (§ 11 став 2) и разни начини рада по систему премиских послова (§ 32).

Ради тога су се разна предузећа обратила Министарству и тражила било усмена или писмена обавештења о томе, како би се што мање штете прилагодила новом стању ствари створеним Законом и добила довољно времена за ликвидацију послова заснованих преступања на снагу Закона.

Министарство Трговине и Индустрије, поводом управљаних питања сматра за потребно да по горе означеним случајевима, узевши у обзир мотиве Закона, заинтересованим предузећима пружи следећа обавештења:

1) у § 6 Закона прописано је да се ознака или опис робе на страном језику неће сматрати као неистинита ознака порекла, ако је право порекло робе јасно и упадљиво наведено.

У нашој земљи постоји укорењена навика, да поједина предузећа робу коју у нашој земљи производе обележавају натписима искључиво на страном језику, без означања правог порекла робе. Овакав начин обележавања производа домаћих предузећа према горњем пропису није више дозвољен, јер се сматра као неистинито означавање порекла робе. Зато се домаћа предузећа морају сада управљати према овој одредби законској, и ако имају потребу, на своје производе, ради експорта или из других разлога, да стављају натписе или опис робе на страном језику, морају такву робу снабдети и ознком правог порекла, које мора бити јасно и упадљиво наведено.

Постављена су питања, шта се има сматрати као јасно и упадљиво означање правог порекла робе, да ли је потребно на пр. увек означити име овдашњег произвођача са местом производње, или ће бити довољно да се само на један видан начинзначи да је роба произведена у нашој земљи.

Како је ово фактично питање, које ће у даном случају зависити од оцене надлежног суда или мишљења надлежних комора, које су дужне да дају властима обавештења у сумљивим случајевима, Министарство не може у овом погледу да да обавезна упустава. Али је мишљење, да би најбоље било ставити име произвођачке фирме са местом производње, а ако ово место није довољно познато, онда и име земље. Да ли ће и какав други начин обележавања бити довољно, зависи ће од тога како је употребљен; али се напомиње да ознака о првом пореклу, у сваком случају, треба бити на довољно видљив начин истакнута и тако јасно наведена, да не даје повода двосмислености или обмани у погледу њене истинитости.

Овом приликом се саветује власницима наших домаћих жигова заштићених код Управе за Заштиту Индустријске Својине, а који се састоје из натписа на страном језику, да на

такве жигове приликом пуштања робе у промет ставе истиниту ознаку порекла, а ако за ово назначење нема простора на самом жигу, онда да додају истом једну етикету као саставни део жига, на којој ће истинито порекло бити означено.

2) Закон је у § 11. тач. 2. прописао један нарочити случај нелојалне конкуренције кад такмичар; употребљава у пословном промету име, фирму, нарочити назив жиг или које друго спољашње обележје, једног предузећа или обрта на начин, којим се може да створи пометња међу потрошачима у погледу правог порекла робе или рада, и даје могућност да се за сузбијање оваквог поступања може подићи тужба и против власника предузећа и против изазивача пометње.

У нашој земљи има доста случајева, да поједина домаћа предузећа употребљавају за своје производе име, фирму, нарочити назив или жиг кога познатог страног предузећа са његовом дозволом, не стављајући при томе ознаку правог порекла робе. Овакви случајеви употребе обележја туђег предузећа сада су забрањени, макар да се чине по дозволи страног предузећа, јер се тиме врши нелојална утакмица стварањем пометње међу потрошачима, који мисле да купују робу познатих страних фирми.

Али како је последњим ставом тачке 2 § 11. Закона прописано, да ће горе означена тужба бити одбијена, ако се право порекло на самој роби довољнозначи, то је потребно да сва наша домаћа предузећа, која се на овакав начин служе обележавањем својих производа на истима право порекло довољнозначи, онако, као што је објашњено у тач. 1 овог комуника.

Ово исто важи и за она домаћа предузећа, која су основана као филијале великих иностраних фирми и по дозволи њиховој робу израђену у нашој земљи пуштају у промет под именом одн. називом тих фирми или другим којим спољашњим обележјем њиховог предузећа. У таквом случају домаћа предузећа морају на роби, која се у нашој земљи производи, на видан и јасан начин означањено домаће порекло. Ово важи и за жигове иностраних фирми народно или међународно заштићене, ако се тим жиговима по њиховој дозволи служи домаће предузеће — њихова филијала — и њима обележава у промету робу у нашој земљи произведену.

3) Премијски послови су по Закону о нелојалној конкуренцији забрањени. На основу § 32 Закона забрањено је у трговини или приликом извршења неког рада или посла привредног карактера у циљу привлачења потрошача обећавање или давање награде у новцу, роби или ма ком другом облику, и то без обзира на начин добивања ове награде. Као давање награде по мишљењу Министарства, има се сматрати и то, кад се роба даје за сасвим

малу само привидну цену, која не стоји у правој сразмери са њеном вредношћу, јер му је циљ привлачење муштерија за куповање робе код предузећа која то чине, и преставља акт нелојалне конкуренције према осталим такмичарима, који се тим средством за добијање муштерија у пословном промету не служе.

Отуда Министарство не може давати обавезна упутства на молбе појединих предузећа, која му се писменим путем обраћају и траже обавештења о томе, да ли ће се извесни нови начин њиховег рада, по својој прилици нови начини давања награде, сматрати као премијски послови или не. То су фактичка питања, која треба оставити судској пракси и обичајима у пословном промету да утврде како се имају поједини случајеви третирати. У § 32 ст. 2 Закона одређено је јасно, које се радње неће сматрати као забрањене награде, и према тим прописима сва се предузећа у свом даљем раду имају управљати.

Код премијских послова важно је истаћи то, да су се извесна предузећа обратила Министарству молбом и преставила да је рок, остављен за ступање Закона на снагу, био и сувише кратак, да у истом нису могла ликвидирати своје послове засноване по једном доста компликованом систему давања награда, те су тражила да им се остави дужи рок за ликвидацију ових послова.

И ако је код одређивања рока за ступање Закона на снагу, због важности односа који се њиме регулишу, у почетку мишљено да је потребно одредити један дужи рок, ипак је, у циљу спречавања хаоса, који је се у нашем привредном саобраћају, услед све већег развијања несолидне утакмице, почео јављати одређен *Vacatio legis* само од месец дана.

Међутим, одмах по ступању закона на снагу показало се, да је овај рок био заиста кратак за ликвидацију послова по премиском систему којим су се поједина предузећа до сада бавила, и у који начин трговања су ангажовала знатан део свог капитала. Ово нарочито важи за предузећа, која су том систему прибегла из нужде, само да би могла издржати конкуренцију са страним предузећима, која се тим системом трговања у нашој земљи одавно служе.

Мада је Закону о нелојалној конкуренцији циљ стварање услова за лојалне начине трговања у пословном саобраћају, ипак његово брзо ступање на снагу не треба да има за последицу доношење великих губитака макар и малом броју предузећа у нашој земљи, које су се бавиле означеним начином рада који је сад по закону забрањен, па је се стога нашло за корисно оставити тим предузећима привремено рок за ликвидацију послова вођених по премиском систему, водећи при том рачуна, да сувише дугим роком не буду оштећени астали такмичари, који се тим начином трговања нису бавили. У том циљу је

Министар Трговине и Индустрије споразумно са Министром Унутрашњих Послова, издао свима властима опште управе, у чију компетенцију спада извршење Закона по пословима премијскога система, упуства у томе смислу, да се у свима случајевима у којима је била роба са премијама продата посреднику у трговини преступања на снагу Закона о сузбијању нелојалне утакмице т. ј. пре 11. маја 1930 године ова роба може растурати односно продавати потрошачима најдаље још за време од шест месеци после ступања Закона на снагу.

Закон ће се, пак, одмах примењивати на продају робе с премијама, ако је иста наручена после 11. маја ове године.

По истеку шест месеци од дана ступања на снагу Закона о нелојалној конкуренцији т. ј. после 11. новембра 1930 године забрањена је свака продаја робе с премијама, па макар била продата и достављена посреднику у трговини и пре него што је ступио на снагу Закон о нелојалној конкуренцији.

Од Министарства Трговине и Индустрије Бр. 934 б. јуна 1930 године.

Постављења

Према предлогу одељења III. Пољопривредног Краљевске банске управе у Скопљу, према прописима Уредбе о службеним односима, установљењу места и припадностима службеника Вардарске Бановине а на основу § 31. Закона о банској управи

РЕШАВАМ:

Да се Маневић Никола из Кратова постави за дневничара служитеља при Среском расаднику у Кратову са месечном наградом од динара 750 на терет партије 13. поз. 3. буџета Вардарске Бановине за 1930/31 годину са правом на награду од дана када ступи на дужност. Ово решење извршити.

К. I. Бр. 11664
10. јуна 1930. год.
Скопље.

Заменик Бана
Вардарске Бановине
Помоћник
Драг. Д. Тодоровић ср.

Према предлогу III. пољопривредног одељења Кр. Банске Управе у Скопљу Вардарске Бановине према прописима уредбе о службеним односима, установљењу места и припадностима службеника Вардарске Бановине, а на основу § 31. Закона о банској управи

РЕШАВАМ:

Да се Џинџић Милорад, бивши в. д. пољопривредног референта среза неготинског на Вардару, из Новог-Села среза вучитрског постави за в. д. пољопривредног референта при

начелству среза штипског са правима бановинског чиновника приправника III. категорије, IV. групе I. степена основне плате са 60% полагајне плат и 1020 динара годишње станарине, а на терет партије 10. поз. 1. и 2. буџета Вардарске Бановине за год. 1930/31.

Ово решење извршити.

К. I. Бр. 12179
17. јуна 1930. год.
Скопље

Бан
Вардарске Бановине,
Жив. А. Лазич, с. р.

Према предлогу оделења III. пољопривредног Краљ. Банске Управе у Скопљу, према прописима Уредбе о службеним односима установљењу места и припадностима службеника Вардарске Бановине, а на основу § 31. Закона о банској управи

РЕШАВАМ:

Да се Жујевић Миливоје из Неменикућа, бив. скоп. чиновник и пољопривредни референт постави за вршиоца дужности пољопривредног референта при начелству срезу пчињског са правима бановинског чиновника III. категорије, III. групе, 3 степена основне плате и 1200 динара годишње станарине на терет парт. 10. поз. 1. и 2. буџета Вардарске Бановине за 1930/31. год. са правом на припадности по чл. 106 закона о чиновницима,

Ово решење извршити.

К. I. Бр. 12158.
17. јуна 1930. год.
Скопље

Бан
Вардарске бановине
Жив. А. Лазич с. р.

Према предлогу Управног оделења Краљевске банске управе у Скопљу а на основу § 11. Закона о називу и подели Краљевине на управна подручја и § 35. Законн о банској Управи

РЕШАВАМ:

Да се Ражњатовић М. Радован званичник дневничар при Управном оделењу Краљевске банске Управе у Скопљу постави за управно канцелариског приправника III. категорије, IV. групе I степена основне и 60% полагајне плате и законом станарином на терет партије 440 позиције I буџета за 1930/31 год. при Управном оделењу Краљевске Банске управе у Скопљу са правом на припадности од дана потписа решења.

Ово решење извршити.

К. I. Бр. 8944 од 13. јуна 1930. године у Скопљу.

Бан
Вардарске Бановине,
Жив. А. Лазич, с. р.

Према предлогу пољопривредног оделења Кр. банске управе у Скопљу према одредбама уредбе о службеним односима установљењу места и припадностима службеника Вардарске бановине, а на основу § 31. закона о банској управи

РЕШАВАМ:

Да се моје решење I. Бр. 6985 од 19. марта 1930. г. о постављању Падегрини Игњатије за пољопривредног референта начелства среза кочанског стави ван снаге јер именовани није наступио на дужност па се имаде сматрати као да није постављен, а да се постави за пољопривредног референта начелства среза кочанског III. кат. IV. групе I. степена основне плате са 60% полагајне плате и 75% станарине на терет парт. 13. позиц. I. буџета Вардарске Бановине Ванђеловић Никола досадањи помоћник пољопривредног референта истог среза са правом на припадности од дана потписа решења.

Ово решење извршити.

К. I. Бр. Пов. 1715. од 16. јуна 1930. год. у Скопљу.

Бан
Вардарске Бановине
Жив. А. Лазич с. р.

На молбу Ранчевића Петра, помоћника сресконома при начелству среза охридског а по предлогу III. пољопривредног оделења ове банске Управе а на основу § 31. закона о банској Управи

РЕШАВАМ:

Да се Ранчевић Петар, помоћник-дневничар среског економа при начелству среза охридског са месечном наградом од 1200 дин. премести по молби за помоћника дневничара среског економа при начелству среза у Ђаковици, без права на путне и селидбене трошкове.

Решење извршити,

I. Бр. 10754
28.-V.-1930. године
Скопље

Бан
Вардарске Бановине
Жив. А. Лазич, с. р.

Јавна надметања

1
Оглас

Бановинска бслница у Врању

Набавка животних намирница

На основу чл. 82—102. закона о државном рачуноводству, чл. 13 и 24. Правилника за извршење одредаба из одељка „Б“ истог закона

и расписа Господина Министра Социјалне Политике и Народног Здравља Обр. 8220/29 г. Управа Бановинске Болнице у Врању, одржаће на дан 25. јула т. г., у канцеларији свога економата, 1. усмену јавну лицитацију за следеће животне намирнице и потрошни материјал:

- 1) за бели и црни хлаб;
- 2) за млечне производе: слатко и кисело млеко и сир обичан;
- 3) за месо говеђе и телеће;
- 4) за бакалук животних намирница;
- 5) за бакалук потрошног материјала;
- 6) за вариво, воће и поврће.

Сву наведену робу, болница ће лицитирати за време од 1. VIII до 1. XI 1930 године.

Кауција се полаже на каси Управе ове Болнице свакога дана за време канцеларискога рада, или комисији на сам дан лицитације.

Кауција је следећа:

1) за бели и црни хлеб	Дин.	500
2) за месо говеђе и телеће	"	600
3) за млеко слатко, млеко кисело и сир обичан	Дин.	1300
4) за вариво, воће и поврће	"	600
5) за бакалук животних намирница	"	700
6) за бакалук потрошног материјала	"	300

Накнадне понуде се неће ни од кога примати.

Почетак лицитације је у 11 часова и трајаће док се не заврши. Лицитираће се од 1 кгр. односно комада.

Ближи услови се могу видети свакога дана у канцеларији Економа Болнице.

Из канцеларије Бановинске Болнице у Врању Бр. 1173 од 24-VI 1930 године.

II.

Оглас

Набавка дрва

На основу чл. 82—102. закона о државном рачуноводству, чл. 13. и 24. Правилника за извршење одредаба из одељка „Б“ и расписа Господина Министра Социјалне Политике и Народног Здравља Обр. 8220/29 г., Управа Бановинске Болнице у Врању, одржаће на дан 20. јула 1930. год., у канцеларији свога економата, 1 усмену јавну лицитацију за 150 куб. метара букових и храстових дрва.

Дрва ће се лицитирати за време целе буџетске 1930/31. год.

Кауција се полаже на каси болнице свакога дана од објаве ове лицитације или комисији на сам дан лицитације, која износи Динара 1000.

Накнадне се понуде ни од кога неће примати.

Почетак лицитације је у 11 часова и трајаће све док се не заврши. Лицитираће се по 1. куб. метру.

Ближи услови се могу видети сваког дана у канцеларији економа болнице.

Из канцеларије Бановинске Болнице у Врању Бр. 1091 од 19. јуна 1930. год.

III.

Оглас

За наплату динара 44.000; дуга, рачунајући интерес и остале трошкове, колико је дужан Цветковић Ламбе, кафеџија из Дебра, Веловићу Ивану, каф. из Дебра, по извршним решењима охридског првостепеног суда бр. 7148. од 1. јуна 1929. године и бр. 6319. од 17. маја 1929. године као и за наплату динара 13.608.50% дуга урачунав интерес и трошкове колико је дужник Цветковић, дужан охридској трговачкој банци у Охриду, по извршним решењима охридског првостепеног суда бр. 10589. од 7. септембра 1929. г. и бр. 15612. од 3. децембра 1929. године. Власт среза горњо-дебарског, на дан 18. јула 1930. године, у или пред кафаном Пролеће у Дебру, изложиће јавној продаји целокупно некретно имање дужника Цветковића, и то:

1) Једну кућу-хотел „Српски Краљ“ у овд. вароши у улици Краља Петра, која се састоји из подрума, приземља и на спрату са 4 собе, а граничи се: са истока кућа Рамадана Пустине 10.35 метара; са запада кућом Малић Бега 10.35 м.; са севера: улицом Краља Петра 8.10 м., и са југа кућом Рамадана Пустине 8.10 мет. Ова кућа је процењена 50.000 дин.

2) Једна кућа са подрумом, приземљем и на спрату са двориштем, у улици Чика Љубиној, која се граничи: са истока кућом Куна Цветковића 12. м. са запада безименим сокачетом 12 м.; са севера кућом Митра Куновића 9 м., а са југа до безименог сокачета 9 м. Ова кућа је процењена 20.000 динара.

3) Један дућан у улици Краља Петра, који се граничи: са истока кућом Адраманна Фоата 17.80 мет.; са запада: ливадам Малић Бега 17.80 м.; са севера плацем Алец Цама 6.20 м. и са југа улицом Краља Петра 6.20 м. Овај дућан је процењен 12.000 динара.

4) Један виноград, у површини од једне и по мотике месне мере, у атару општине рајчичке, који се граничи: са истока сеоском утрином 25 м.; са запада: виноградом Мојса Анђелковића 19 м.; са севера: сеоским путем 25 м.; и са југа виноградима Мише Тановића и Мојса Анђелковића 20, 17 свега 37 метара. Овај виноград процењен је 1.500 динара.

Целокупно имање задужено је свега са 57.608 5% динара, а процењено по протоколима процене 83.500 динара.

На описаном целокупном имању дужника Цветковића постоје ови терети, сви за рачун горе означеним повериоцима, и то:

- 1) Прибелешка Веловића Ивана, из Дебра бр. 32/29 за обезбеду 30.600 дин. главног дуга.
- 2) Прибелешка Веловића Ивана, из Дебра

под бр. 21/29 год. за обезбеду 10.500 динара главног дуга.

3) Попис начелника среза Горњо-дебарског под бр. 60/29 год. за обезбеду 11.484.50% динара главног дуга и трошкове.

4) Прибелешка Окрид. Тргов. Банке А. Д. за обезбеду 10.000 динара главног дуга.

5) Попис начелника среза Горњо-дебарског под бр. 61/29 за обезбеду 32.598 динара главног дуга и трошкове и

6) Попис начелника среза Горњо-дебарског под бр. 63/30 год. за обезбеду 2536 дин. главног дуга и трошкова.

Лицитација почиње означеног дана тачно у 7.30 часова пре подне и позивају се заинтересовани означеног дана ради лицитирања.

Из канцеларије начелства среза Горњо-дебарског, 12 јуна 1930 год. у Дебру. Број 6081.

IV.

Оглас

За наплату дуга од динара 5.260 колико је дужан пок. Стрезовић Петко, бивши шумар државних шума из Дебра, по пресуди охрид-

ског Првостепеног Суда Бр. 3401 од 24. III. 1927. год. на име кривичних трошкова по истој власт Среза Горњо-Дебарског на дан 21. јула 1930 год. у или пред кафаном „Старом Србијом“ у Дебру изложиће јавној продаји следећу некретну имовину дужника Срезовића и то:

1) Једну кућу у овдашњој вароши са окупацијом у улици Краља Александра, од слабог материјала, са два спрата, која се ограничи: од истока до граничара Ламбе Цветковића 25 метара; од запада до граничара: безвласничко имање 17 метара; од севера до граничара: Поток и сокак у дужини $10+7=17$ метара; од југа до граничара Илије В. Пејовића у дужини 11.50 метара и до улици са 2 метра.

Описана имовина процењена је две хиљаде (2.000) динара, а на истој постоји још и овај терет, и то: Прибелешке Јовановића Деспота мењача из Дебра за суму од дин. 6.739.

Лицитација почиње означених дана тачно у 8 часова пре подне, те се позивају интересенти ради лицитације.

Из канцеларије Начелства Среза Горњо-Дебарског 20. јуна 1930. год. Бр. 3268.

НЕСЛУЖБЕНИ ДЕО

Поздрави Бану Вардарске Бановине

Живојину А. Лазићу Бану Вардарске Бановине Скопље

Приликом предаје високих одличја одличкованим грађанима умољен сам да Вас поздравим са ускликом да живи Његово Беличаство Краљ Александар I и Његов светли дом —

Гостивар

Срески начелник

Б. К. Јовић

Бану Вардарске Бановине — Скопље

Као будни чувари наше миле Отаџбине манифестујемо Видовдан кличући живео Краљ и цео краљевски дом, живела Југославија — у име грађана села Перова Јефтим Таневић. Ресан.

Једна културно — привредна конференција.

У петак, 20. јуна, у 6 часова у вече, Бан г. Ж. Лазић је отворио једну важну конференцију у Просветном дому у Скопљу. Конференција је имала за циљ измену мисли и погледа на организацију занатских школа.

На конференцији је узео учешћа г. др. Коренић, начелник Министарства трговине и ин-

дустије из Београда с једне стране и око 50 претставника разних привредничких група из Скопља с друге стране (Занатлијски савез, Трговачко-Индустријска Комора. и т. д.)

У своме подужем говору којом је отворио ову конференцију, наш Бан г. Лазић је од прилике рекао у чему треба да буде циљ њене дискусије, молећи оне који ће у њима узети учешћа да не губе из вида велику важност женских занатских школа, чији је значај веома важан, нарочито у Вардарској бановини. У Скопљу на пример, рекао је г. Бан, постоје 2 такве школе и оне дају одличне резултате. Па ипак, те школе би ваљало у неколико преуредити да би оне могле што боље да послуже на развијању мотива женске народне уметности, а особито везова, који на сваки начин претстављају врло велику уметничку вредност.

Тим везовима, наставио је г. Бан, баве се данас не само домаћи стручњаци — познаваоци, него и познаваоци и љубитељи везова из целе Европе. Мотиви примењени у тој уметности веома су стари: они датирају још из старог доба, као архитекттнска уметничка дела, наши чувени манастири расути по свој Вардарској Бановини, и фреске по њима. Да би се ти продукти, закључио је г. Бан, могли израђивати у већој количини и са већом пажњом, у толико потребито у колико је више потребно мислити на чистоћу оног племенитог стила који је нашао сам народ, потребно је да занатске женске школе више негују ову врсту продукције; а користи које ће од тога имати

вредне руке не само на домаћој, него и на иностраној пијаци, биће велике и несумњиве.

Затим је г. Бан дао реч г. Коренићу, који је скупу реферисао о намерама Министарства Трговине и Индустрије у погледу на занатске школе и на њихово будуће уређење. Излагање г. Коренића је саслушано са великом пажњом од стране свих присутних.

Конференцију је практички највише занимала идеја отварања једне средње техничко-занатлијске школе у нашој бановини, чије би седиште било у Скопљу и уз коју би се, кад год то дозволе околности, отварали специјални курсеви за шегрте и мајсторе, ради њиховог усавршавања у појединим занатима. Та школа,

насушна потреба наше бановине, имала би да спреми нов кадар мајстора и пословођа, тако потребних нашим индустријалцима и другим предузећима.

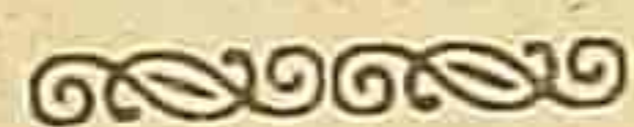
*

Ова школа треба да буде основана што пре. Оно што међутим спречава њено брзо оснивање, то је питање зграде у коју би се сместила она и њој потребне радионице. Ипак зато, бановина тежи да је отвори још ове јесени, како би једна тако важна потреба била што пре задовољена.

Школу би помагала држава, Вардарска Бановина и Општина Града Скопља.

М. С. Ј.

Са вардарским полубатаљоном код Смедерева на Митров Дан 1914. год

(Свршетак)

Тако. Ако јави на положају остане и да пасивну одбрану постиже резултат: не извршење наређења и велике губитке. Споро али сигурно иде поразу.

Ако извести о ситуацији, нареди заламање крила, повлачење постепено и борбу пасивну до краја, постиже: неизвршење наређења и велике губитке.

Спорије од првог решења иде поразу;

Ако изврши делимично испад исто и т. сл. То је једно једино опасно али отмено ритерско решење, које може резултирати победом, ако се изведе ое свих смело, енергично са пожртвовањем и самопрегоревањем: „јуриш енергичан четом на многобројног непријатеља и у истом тражити победу пошто пото„

Ово решење ако успе доноси победу ако е успе највише одлаже пораз у временско моралном слислу, јер непријатеља збуњује, натерује на опрезност у раду, прегруписавање и т. сл. а све скупа, резултира максимално лично искоришћене елементе времена као простора врло важног фактора ове ситуације.

И командир се одлучи на то отмено опасно решење.

Борбену песму прекиде гласна команда командиро чете; парне нумере бомбе бацај, по експозији бомби цела чета „јуриш, ура“.

„Ура“ громну громко, снажно, искрено, весело из груди пешака Н. чете и цела чета пође у јуриш са циљем, победа пошто пото. Људство М. тете (лево од Н. чете постављено) члвши победни поклик „Ура“ полете само напред у победу, са циљем победа пошто пото.

А непријатељ? Непријатељ збуњен овом ситуацијом, (коју апсолутно није очекивао) продужи паљбу.

Да продужио је паљбу, али иста није личила на паљбу победну већ на паљбу извињавајућу, па видећи непобедне јунаке решене на

све, поче бегати ка Дунаву, са циљем, да спаси своју бедну сгзистенцију.

Горди Вардарци продужише енергично гоњење покретом, необичном брзином и вештином савлађујући препоне природне и вештачке по смедеревским виноградима и успели су, на леђима непријатеља доћи на Дунав и поробити га.

На путу кроз културно обрађене смедеревске винограде видели су Вардарци културу аустро-угарских обесних и кукавних војника. Видели су бедно непоштовање туђе својине, које ово сиромашно становништво кошта много труда, пара и живота. а које је војницима културне Аустро-Угарске претворено у пустош, брзо и потпуно. Видели су вино просуто по авлијама и цодрумима, ствари (намештај и покућанство) разбацано које куда, врата кућна обијена и полупана и т. о. и све, што се да видети на сликама похода Хуна у Рим под Атилом. Видели су следећи херојски подвиг свога друга редова Николе Јовановића:

Редов Никола Јовановић вршио је гоњење датим му правцем и на истом, налетео на непријатељски митраљез којим је руковао лично један аустро-угарски потпоручник.

Аустро-угарски потпоручник видећи редова Јовановића на 4—5 корака од себе, остави митраљез и револвером на редова Николу Јовановића опали неколико хитаца, не постигнувши никаквих резултата.

Редова Јоваовића поступак аустро-угарског потпоручника није збунио. Он је продужио покрет, па дошавдо аустро-угарског потпоручника на погодном растојање нападне га хладним оружјем и сјури му бајонет у груди. Аустро-угарски потпоручник од ове ране доцније је умро, а редов Јовановић добио у чети титулу „храбри“ и признање претпостављених старешина одликовањем.

На обали Дунава Вардарци су видели:

1.) Масу избежумљених, бедних лица животиња људског облика на коленима молећи разним језицима „милост“.

2.) Уплашене аустро-угарске официре, како бегашу у шлепове и траже помоћ, у место да са својим људством деле добро и зло и да их напусте тек онда, кад смрт то нареди.

А чули, објављивање наше победе нашим ослобођеним дебанжовим топовима и посмртне звуке пропелера непријатељског авијона који хиташе да јави аустро-угарском команданту о поразу аустро-угарске војске код Смедерева.

Предај се! Не гини лудо! Збор! командава каплар Данило Јовановић кројачки радник у Бечу на немачком језику по наређењу командира Н. чете и сви ти бедни јунаци бацише сабље и пушке, сташе у строј и пођоше у ропство, да тамо сачувају бедну егзистенцију и порату и даље причају о својој високој култури и Вардарској ниској Балканској култури.

А уз последње метке непријатељске артилерије са оностране обале р. Дунава, победници Вардарци, на плавом Дунаву, искреном молитвом заблагодаришу се Богу на успеху и пођоше вођени старешинама на своје место, да се одморе и за нова јуначка дела припреме. По чувењу аустро-угарска војска је прешла тада код Смедерева са једном пешадиском бригадом. Људство из те било је чешко-мађарске и румунске народности у јачини 6—8000 људи. Мађарске народности највише, много мање Румуна а најмање Чеха.

Заробљено је: 2 пуковилика, 20 официра нижих и 2000 подофицира, каплара и редова и 4 тешка митрољеза.

Нађено је око 1000 које мртвих које рањено непријатељских војника на оностраној обали р. Дунава и велика количина муниције и остаток ратног плена.

II.

Наша војска имала је један батаљон III позива који се је по неуспелој одбрани прелаза р. Дунава повукао.

Две чете Вардарског батаљона које су саме и учествовале у овој акцији.

Четири дебанжова тона.

Укупно 1200 људи са батаљоном III позива а 200 без батаљона III позива и 4 топа.

Погинулих Вардараца — нема.

Рањених Вардараца до јуриша било је 1 официр и 3 редова а у јуришу није било губитака.

Нашао сам се побуђен да опишем ову борбу из разлога.

1.) Што је иста дала видан доказ да бројнос материјално физичка у тактичком решењу не игра пресудну улогу и да је у односу на моралну снагу војске мање важна.

2.) Да читаоци који нису имали част уча-

ствовати у рату сазнају за овај догађај и појачају већ стечено убеђење, да је бројност материјална у односу на бројност моралну мање важна и да је сушта истина народне изреке „Бој не бије број и свијетло оружје, већ бој баје срце у јунака“.

3.) Да читаоцима пружим овим малим примером квалитет у војничком смислу Срба из долине реке Вардара, који су и у овој прилици дали видан доказ љубави, оданости, храбрости, самопрегоревања и готовости Краљу и Отаџбини, војсци и својој повереној служби, — а за добро Краља и Отаџбине.

4.) Да овим примером поткрепим доказе да се свака безизлазна ситуација корисно може савладати, ако се савлађује људством храбрим и оданим Краљу и Отаџбини и готовим, да се искрено, отворено, часно и поштено ангажују за опште добро Краља и Отаџбине не мислећи не жалећи себе. На стирешинам лежи да горње постигну, а цостићи ће ако умешно и потпуно правила и прописе искористе практично у примени.

Пешад. пуковник.
Светомир Савић.

Преминули

Др. Зравковић Миодраг, здравствени приправник при среском начелству у Велесу умро је 11 јуна ове године у 15 часова.

Анета Влаховић бабица среза Крушевског умрла је на дан 11. маја 1930 године.

Исправка

У броју 10 од 7 јуна 1930 године Службеног Листа Вардарске Бановине изашао је упут о снабдевању Бановинских Болница Вардарске Бановине са лековима и завојним материјалом, према решењу VI № 9740 од 21 јуна 1930 године.

У Т. 4 тога упута оштампано је погрешно:

Сав онај апотекарски материјал, који је болница раније примила из бивше Управе Главног Апотекарског и Санитетског Слагалишта или из Депо-а Краљ. Банске Управе, тражиће се према тачки 2 овог упута

а треба:

Сав онај апотекарски материјал, који је болница раније примила из оивше Управе Главног Апотекарског и Санитетског Слагалишта или из Депо-а Краљ. Банске Управе, трошиће се према Т. 2 овог упута.